

EDO POPOVIĆ

Koncert egy tequiláért és egy seduxenért

1.

BORIS ÁLMÁRÓL

ÉS ARRÓL, HOGYAN BUKOTT LE NATAŠA, MINT PROVOKÁTOR

Két nap volt. Az egyik éppen jött fel, a másik pedig épp lement. Valami sírdomb mellett ültünk, a sivatag közepén, és egyszerre néztük a hajnalt és az alkonyatot, azután a zeniten megjelent egy harmadik nap, amelyből a sír tetejére egy fényörvény ereszkedett le, olyan, mint azok forgók a tengerben. Felálltál, és elindultál az örvény felé. Utánad akartam menni, de mozdulni se bírtam, teljesen megbénultam. Beléptél a fényörvénybe, megfordultál, rám néztél és mondtál valamit, majd az örvény felkapott a magasba, és addig emelt, amíg el nem tűntél.

Nataša és Boris egy kőpadon ültek a slijemei* patak partján, amely alig vonszolta magát a zöld kövek között. Körülöttük a tavaszi erdő kesernyész illata és a felszálló madarak hangjai. Nataša kinyitott egy üveg szénsavmentes vizet és ivott egy kortyot, Boris pedig holland fekete dohányból tekert egy cigarettát, rágyújtott és köhögni kezdett. Boris előszeretettel hangoztatta, hogy személyes kudarcnak venné, ha nem tüdőrákban halna meg. Annyi időt és pénzt fektettem már ebbe, mondja mindig, mikor a dohányzás szóba kerül, annyi szenvedéllyel szívtam be mindegyik slukkot, hogy hatalmasat csalódnék, ha prosztata-tatarákban, szívrohamban vagy valami effélében halnák meg. Boris úgy tesz, mint aki nem törődik a halállal, mintha az csak még egy unalmas buli lenne, ahová muszáj elmenni. Nagy túró. Igazából Boris pánikszerűen fél a haláltól. De egyébként is, az összes végtől parázik, akkora a para, hogy egy filmet se nézett még végig, egy regényt se olvasott ki teljesen. Hogy végződik a Moby Dick, a Szélhámos, a Dorian Gray arcképe? Ítéletnapig lehetne sorolni a könyveket, amiket kiolvasatlanul tett vissza a polcra és befejezéseket talál ki nekik. Boris gyakran a saját életét is visszarakja a polcra és a befejezésen töpreng. Mesét sző, eredeti metaforákat helyez el, váratlan fordulatokat talál ki, de egy befejezés sem elég jó neki. Az összes valahogy túl radikális. Ezért abban reménykedik, hogy álmában fog meghalni. Vagy a kabaré-változatban, hogy nem éri meg a saját halálát. Addig is, Nataša türelmesen vár, hogy Boris abbahagyja a köhögést, majd megkérdi:

Mit akar jelenteni ez az álom?

Nem tudom.

És ezen a padon ültünk?

Igen. Biztos, hogy ez a pad volt, felismerném ezer pad közül is, csak akkor a sivatagban volt.

* Slijeme – népszerű kirándulóhely Zágráb mellett, a Medvednica hegy tetején

Azt mondtad, hogy a Szaharában voltunk.

Úgy tűnt.

Hosszú lenruha volt rajtam.

Igen, egy hosszú, fehér ruha.

Te meg katonanadrágban voltál, derékig meztelenül.

Nagyon melegem volt.

És mindenre emlékszel, csak arra nem, hogy mit mondtam neked a végén.

Így van. Hallottam a szavakat, amiket kimondtál, nem értettem őket, de nagyon igaznak és szörnyűnek tündek. Letérdeltem és az ujjammal a homokba írtam a szavaid, majd üvöltve felébredtem.

Úgy igazából?

Igen. Ezért is emlékszem az álmra, egyébként ez nekem nem nagyon megy.

És ezért jöttünk ide, mert azt várod, hogy eszedbe jutnak az álombéli szavaim?

Most már nem. Azt hiszem, nem tudnám elviselni a jelentésüket.

Nataša ránézett, azzal a különleges alkalmakra tartogatott tekintettel, mikor valami számára hihetetlen vagy eltűzött dolgot hall.

Az egészet csak kitaláltad, ugye?

Boris megrázta a fejét.

De tudod, mit mondtam neked a végén?

Nem. Mondom, hogy beleírtam a homokba és egyszer eszembe fog jutni, hogy mit mondtál, mikor eljön az ideje.

Nataša elmosolyodott és az ujjhegyével megérintette Boris ajkát.

Nataša nagyon szép. Nataša nagymamája szépségkirálynő volt, de lemondott a javára. Ezért Nataša amolyan régimódi szépség. Mintha egy nedves kalodiai csempéről sétált volna le. Azon kívül, hogy szép, Nataša kattant. Olyan anyagból gyúrták, ami egyáltalán nem áll ellen a valóságnak. Annyi mindent szív magába, hogy ez bent teljesen összekeveredik, zavaros lesz és berobban, és Nataša lázasán hallucinálni kezd. Nem nagy ügy, mondhatják, mindenki bekattan néha, mindenkinek előjöhethet néhanapján egy-két látomás, mégse csap nagy hűhót emiatt. Hát persze, de itt másról van szó – Nataša a valóságot hallucinálja. Ő a lázámaiban gyilkosokat lát, striciket, gyújtogatókat és hasonló alakokat, akik előtt mi szemet hunyhatunk, úgy téve, mintha nem lennének. De Nataša, ő egy leírhatatlanul üres térben lebeg, teljesen tehetetlenül, mert nincsen belső szem, amit behunyhatna, hogy ne lássa azt, amit mi képesek vagyunk nem látni.

Ne aggódj, semmiség az egész, vigasztalta Nataša Borist, akit ez kezdettől fogva nagyon felzaklatott. Túl sok valóságot habzszoltam fel, elmúlik, ha böffentek egyet.

De semmi se múlt el. Vagyis, csak az idő múlt, a gyilkosok meg tovább sertepertéltek Nataša orra előtt. Volt ő a pszichiátriai klinikán is, ő igen, de az volt csak az igazi cirksusz. Nataša esete megosztotta a szakembereket. Egyesek megállapították, hogy minden a legnagyobb rendben, mert hát istenem, miféle probléma az, mikor valaki a valóságot hallucinálja. Ha egyszarvúakat, griffeket, tündéreket látna, na az esetleg igen, de egy tömeggyil-

kost hallucinálni, aki, amíg mi itt tanácskozunk, elmegy a gyerekeiért az iskolába, hát, kedves kollegák, énszerintem ez nem hozzánk tartozik. Mások Nataša pártját fogták, védték a jogát arra, hogy annyira és úgy legyen kattant, ahogy neki tetszik. A páciens azt hallucinálhatja, ami csak eszébe jut, ez alkotmánnyal garantált joga, a mi feladatunk nem ezt korlátozni, hanem ezen segíteni. Az esetben végül személyesen a klinika igazgatója is belekeveredett, akinek már bántotta a fülét a nagy ricsaj a háza táján.

Dehát az ördögbe is, kisasszony, a háborúnak rég vége, ezek az alakok börtönben vannak, nincs arra szükség, hogy itt hisztizzen, üvöltött Natašával.

Ó igen, és akkor kik ezek itt?, mutatott neki Natasa kapásból egy teljes kivégzőosztagra, amelyik civileket lőtt le.

A klinikaigazgatónak habzott a szája, de Nataša nem hagyta magát. Ha a hallucinációiról van szó, Nataša keményebb, mint a Meteor, Jeanne D'arc és egy hiperbolikus paraboloid együttvéve. Ám, mivel a klinikaigazgatók egyúttal megbízható hazafiak is, Natašának esélye sem volt. Elbocsátották, mint szimuláns és közönséges provokátor.

Mi van, miért nézel így?, kérdezte Nataša.

Nézlek, mondta Boris.

2.

A KAJMÁNES ÉS PUMÁS EMBEREKRŐL ÉS ARRÓL, HOGY MIT VISEL A SZÁZKILÓS A YUPPIE NADRÁGJA ALATT

Mialatt Nataša és Boris az álmokkal foglalkozott, egy kávézó teraszán a belvárosban két férfi ült és a járókelőket nézegette. Semmi olyan nem volt rajtuk, amiről a rájuk vetett egy pillantásnál tovább megjegyezhetnék őket. Az öltözkük nélkülözött minden egyéniséget. Az egyik az a kajmános trikó volt, kék, klasszikus szabású farmer és valami olasz, no-name mokaszin, a másikon pedig bulldogos trikó, kék, klasszikus szabású farmer és valami olasz, no-name mokaszin. A frizurájuk, a bőrük, a foguk, a körmük, minden rajtuk a száználmas nemzeti átlagról tanúskodik, és ha nem hallanák, hogy miről beszélgetnek, joggal feltételezhetnék, hogy ezek különösebb tulajdonságoktól mentes emberek. A lefolytatott beszélgetés, azonban, azt sugallja, hogy ezek egyértelműen különös emberek. Újságírók. Tényfeltáró újságírók.

Ültök a barátokkal, capuccinót isztok, kellemesen eldumálgattok, és akkor átfut rajtatok a hideg. Összerázkódtok, libabőr, miért, tanakodtok. Talán influenza, valami új ázsiai vírus, ambrózia. Nem. Csak valamelyik közülük elment az asztalotok mellett. Mint fajtájuk díszpéldányai, a Kajmán és a Bulldog az égvilágon mindennel foglalkozik egy

keveset. Feldobják a kollegákat a zsaruknak, perselyeznek (az a duma, hogy adj fél millát és nem írom meg...), gyanús adatokkal kereskednek, röviden, arra törekednek, hogy minél jobban alkalmazkodjanak ezekhez a nehéz, igen-igen nehéz időkhez. És itt vannak, ahogy napszemüveg mögé rejtve ülnek és lélegzik az aszfaltról felszálló apró por- és ólomszemcséket.

Kajmán: Ma reggel találkoztam az emberemmel a Hivatalból.

Buldog: Király.

Kajmán: Nem az.

Buldog: Nem király?

Kajmán: Nem. Azt mondja, hogy a főnöke csúnyán seggbe rúgta.

Buldog: Miért?

Kajmán: Mert őt is csúnyán seggbe rúgták.

Buldog: Még egy hierarchikus seggbe rugdosás.

Kajmán: Ja. Azt mondja, hogy a tetves antiterrorista blokk miatt dühösek.

Buldog: Aha, az, hogy mi meg a kétszázmillió amcsi?

Kajmán: Az. Azt mondja, hogy mi is amolyan fontos tényező vagyunk, de még egy származásat sem raktunk keresztbe.

Buldog: Elkúrt egy helyzet.

Kajmán: Az. Azt mondja, hogy kaptak egy hét előnyt, és ha azalatt nem találunk egy arabot vagy ilyesmit, fejek fognak hullani.

Buldog: Az utolsóktól az elsőig.

Kajmán: Hát nem éppen az elsőig. Úgy a középsőig, mondanám én.

Buldog: És mit akarnak csinálni?

Kajmán: Fogalmam sincs.

Buldog: Elkúrt egy helyzet.

Kajmán: Az.

Buldog: Valami bődületes faszszágot kell kitalálniuk.

Kajmán: Muszáj lesz. Van még nálunk némi arab a táborokban?

Buldog: Nem igazán. Már rég lelépett az összes fickó.

Kajmán: Faszt se ér.

Buldog: Valamit sürgősen ki kell találniuk.

Kajmán: Azt mondja, hogy a munkát a Kula kapta meg.

Buldog: A Kulturális Terrorizmus Osztálya?

Kajmán: Az.

Buldog: Mi közük van nekik ehhez?

Kajmán: Nem tudom.

Buldog: Még mindig az az örült tanár ott a főnök?

Kajmán: Fault? Igen, örültebb, mint valaha.

Buldog: És tulajdonképpen miféle tanár ő?

Kajmán: Irodalom.

Buldog: Azt a kurva, micsoda cirkusz.

Ugyanekkor, Fault az irodájában fél füllel a Százkilóst hallgatta, aki egy négyezer kunás*, még butikszagú Armani öltönyben feszített. Százkilós a titkosszolgálat koordinátora, de a zsaruknál senki sem tudja, hogy ez pontosan mit jelent, vagy, hogy mire van felhatalmazása. A Százkilós, valahányszor a miniszter megjelenik a televízióban, mindig ott virít a háttérben, és ez elég.

A helyzet, nem kell külön magyaráznom, komoly, mondta a Százkilós, Fault meg azon morfondírozott, hogy csak egy idióta képes öltönyt húzni ilyen forróságban.

Az arab terrorizmus lendületbe jött, folytatta a Százkilós, a mi államunk pedig tagja az antiterrorista szövetségnek. Mint ilyenek, be kell bizonyítanunk a szövetségeseinknek, hogy komolyan vesszük a problematikát, fel kell nekik mutatnunk valamit, érted?

Fault kifejezéstelenül bámult rá, és azon töprengett, hogy milyen gatyát hordhat a Százkilós a yuppie nadrágja alatt. Boxert? Ugyan! Tuti, hogy sima fehér gatyában nyomul, amit a dubravai** piacon vett, lehangelő, fakó, rég kinyúlt gatyában.

Úgy gondoljuk, hogy a te osztályod az ideális, mert itt ezek az értelmiségiek, ezt jobban tudod nálam, mindig okoskodnak, faszágokat beszélnek meg írnak, és akárkivel összeállnak. Az a duma a kulturális kapcsolatokról, kultúra határok nélkül, meg a hasonló baromságok, érted?

Faultnak szeme se rebbent.

Szóval mit gondolsz erről?, kérdezte a Százkilós türelmetlenül.

Fault levegőt vett.

Gondolok én mindenfélét, mondta. Azt gondolom, végre egy kis akció. Azt gondolom, hogy kikavarok egy történetet. Azt gondolom, hogy nyakon csípek valakit és rávarrom az arabokat. Azt gondolom, hogy „az értelmetlenség értelmében, mely az én értelmemben mutatkozik, értelmem annyira meggyengül, hogy érthető, ha szépséged ellen panaszsra fakadok.” ***.

A Százkilós Faultra bámult.

Cervantes, Don Quijote, mondta hidegen Fault és az ajtóhoz kísérte.

* 4000 kuna – kb. 150 000 forint

** Dubrava – Zágráb egyik keleti negyede

*** ford. Benyhe János

3.

A SZÁMÍTÓGÉPBŐL ELŐUGRÓ MISSZIONÁRIUSOKRÓL ÉS AZ ÁLMOKNÁL IS VÉNEBB LÉNYEKRŐL

Az asztalon mortadellás-ementális szendvics és egy üveg harmatos Paulaner. Boris élvezkedik a horvát-olasz-svájci-német testvériség ízében (a barna kenyér képviseli fennem Horvátországot) és nézegeti a kapott mailjeit. Az imént Nataša üzenetét (nem vagyok egyedül, megpróbálom őket álommal elriasztani, pusza. n.), amin elszomorodik. Egy ajánlatot gyors, jövedelmező keresettel (delete). Egy mailt valami emberi jogi szervezettől (drag&drop egyenesen a szemébe), amin úgy látatlanban is felhúzta magát.

Boris képtelen szabadulni az érzéstől, hogy az emberi ilyen&olyan szervezetek kizárólag azért léteznek, hogy:

- a) megetessék a számítógépét valami gaz vírussal vagy féreggel
- b) elrontsák a kedvét a világ válogatott disznóságait és igazságtalanságait az orra alá dörgölve.

Maga elé képzei a fickót, ahogy görnyed a számítógép előtt a SZÁNDÉKOSAN rendetlen szobájában, tele poszterrel (galamb, olajfa-ággal a csőrében, madárláb, PEACE, az a Cappás WHY? fotó és az efféle közhelyes baromságok) és elfutja a düh. Mi az ő problémája?, töpreng Boris. Boldogtalan gyerekkor? Erekcio? Nők? Minek levelezget itt akkor velem, narkózzon inkább. Tanuljon klarinétozni. Gyűjtsön szalvétákat, postai bélyegeket, akármit. De nem! Neki küldetése van. Ő egy kibaszott misszionárius. Mi a különbség, málázik Boris, az afrikai és dél-amerikai misszionáriusok, akik vadásztak a bennszülöttekre és tömték a fejüket egy ember szenvedésével, és e között, amelyik a számítógépből ugrik elő és az egész emberiség szenvedését zúdítja a nyakamba? Azok régen rendesek voltak. Összevissza túlköltek a testvériségről, a szeretetről és békéről, de azzal tökéletesen tisztában voltak, hogy ez valamelyik elkövetkező életben valósítható meg. De ez itt? Ő hiszi, hogy ez lehetséges ebben az életben. Hogy itt&most lehetséges a rosszat és a szenvedést gyökerestől kiirtani. Hogyne, csak előtte ki kell robbantani egy iszonyat nagy balhét, amit csak a páfrányok élnek túl. Addig, Boris szerint, a szenvedés és a kétségbeesés egy számítógép-vírus sebességével fog terjedni, a béke-testvér banda pedig kavarja a majomszart és teletömi a gépét röpiratokkal, felhívásokkal, petíciókkal és hasonló értelmetlenségekkel. Boris ki nem állhatja őket. Rámenősek és unalmasak, mint a Jehova tanúi (csak belőlük több van). Ezen kívül, Boris komolyan kételkedik olyan emberek intelligenciájában, akik csodálkoznak azon, hogy a gonosztevők gonoszságokat tesznek.

Ezt elmondta egyszer Natašának, nem sokkal azután, hogy kilencvenegy őszén a sors légiriadó formájában bekergette az utcáról és összekötötte őket a Devetka* pultjánál, a

* Devetka – legendás kávézó, írók, színészek, kétes egzisztenciák találkahelye.

Frankopan utcában.

Nem, ezt én nem írom alá, mondta Boris, amikor Nataša elvonszolta egy standhoz a Cvjetni* téren, ahol valami háborúellenes petícióhoz gyűjtöttek támogatókat.

Miért?, lepődött meg Nataša.

Mert az aláírásom nem állítja meg a tankokat, mondta Boris.

És szerinted mi állítja meg őket?, Nataša hangja olyan volt, mint a csörgőkígyó dala.

Feltételezem, más tankok, vagy valami rakéta.

És te, természetesen, kilőnéd azt a rakétát, mondta Nataša ridegen.

Nem, de nem ítélem el azt, aki megteszi, mondta Boris.

Istenem, milyen szánalmas vagy, mondta Nataša.

Sebaj, mondta Boris. Legalább nem vagyok ostoba.

És én ostoba vagyok, mert undorodom a gyilkolástól?

Az vagy. Mert akkor ez azt jelenti, hogy ismersz egy olyan helyet a világon, ahol az emberek nem ölik halomra egymást, és soha nem is tették. Kérlek, fedd fel előttem ezt a titkos helyet, és én rögtön angyalá léptetlek elő.

Natasa megrázta a fejét.

Nincs ilyen hely, mondta. De ez engem nem akadályozhat meg, hogy lássam az erőszakot, hogy kimondjam, hogy taszít és le kell állítani.

Várj egy kicsit, én is látom mindazt, amit te, mondta Boris, ne gondoldd, hogy nem látom.

Ez nem elég, mondta Nataša, kell legyen ezzel kapcsolatban valami véleményed.

Van, mondta Boris. Méghozzá egyértelmű véleményem.

Na ne, mondta Nataša, és mi lenne az?

Az, hogy szarom le, mondta Boris.

A délelőtti séta Natašával és az éjjeli álmáról folytatott beszélgetés kellemes bevezetőnek tűnt Borisnak a délutáni íráshoz. A multi-kulturális/etnikai/nemzeti szendvics és a német sör még jobban fokozta a jókedvét, de azután lehúzta az OLVASATLAN mail, ami visszadobta Borist tizenegy évvel, az ALÁÍRATLAN petíció jelenetéhez. Hihetetlen, gondolta Boris, hogy még az olyan dolgok is el tudják baszni a napot, amiket nem tettünk meg. Az esemény emléke beárnyékolta Boris kedvét, de nem azért, mintha később egy kicsit is emésztette volna magát, hogy nem írta alá a petíciót. Dehogy. Boris azért emésztette magát, mert leesett neki, hogy Nataša hisztérikus tiltakozása a háború és az erőszak ellen nem egy elcseszett pacifista póz. Az erőszak előtt Nataša szája kicserepesedik a félelemtől, darabokra hullik, mint egy tükör. Nataša félelme százezer éves és ez ellen nem sokat lehet tenni. Próbálkozni lehet, százötven kunért hatvanpercnyi pszichoterápiás szeánsz hipnózissal, de ez annyit ér, mintha a Grand Canyont akarnánk spaklival legletelni. Boris meg előjött a szaromle véleménnyel. Hozzá kell tenni, hogy akkor még nem tudta, hogy nem képes látni mindazt, amit Nataša lát, de mindegy. Boris rosszkedvűen áthúzta a délutáni írást. Tekert egy cigarettát és újra elolvasta Nataša rövid üzenetét. Nem, nem fogod őket álommal elriasztani, gondolta. Ők vénebbek az álmoknál, erősebbek a hipnózisnál, a gyógyszereket meg szembe röhögik.

* Cvjetni tér – tér Zágráb belvárosában, tele virágáruval

4.

*A POKOLI SZÍNJÁTÉKRÓL ÉS
A BESÚGÓK ZSEBÉBEN KALLÓDÓ MORZSÁKRÓL*

Az alkony már leereszkedett a városra, mikor Fault a padlón heverő rumliból kiemelt egy vékony irattartót és az asztalra dobta. Egy dosszié? Hát nem éppen. Amiket Fault aznap délután átnézett nem rendőrségi dossziék voltak. Hard-core pornográfia ultra-elborultaknak, nos, ez volt.

Mi minden volt itt? Szodómia, pedofília, alkoholizmus, narkománia, prostitúció, homoszexualitás, gyilkossági&öngyilkossági kísérletek, családon belüli erőszak, együttműködés a Hivatallal, alvilági kapcsolatok... Hu-hú, Fault elszibbadt az elődei munkássága iránti őszinte csodálattól. Látta őket maga előtt, ahogy mormogva mások életének hulladékai között kotorásznak, kiválasztják a legrohadtabb darabokat és egyenként fagyasztótasakba raktározzák. Sajnálattal állapította meg, hogy egyes szerzőknél az írói hajlam irodalmi szempontból meggyőzőbb magánál a műnél, és ha csak a tapasztalataik töredékét fektetnék a szép-irodalomba, a csillagos ég se szabna határt. Aztán, merült fel a kérdés, hogyan tovább? Kinek ítéljük a pokoli színjáték főszerepét, melyet a Százkilós rendez? (Gondolt konkrétan valakire?, kérdezte tőle Fault. Mi a faszt hülyéskedsz?, mondta a Százkilós.) Fault hosszasan gondolkodott a választás megoldókulcsán, de egyiket se találta elég tisztességesnek. Aztán bevillant neki, hogy az igazi, az egyetlen tökéletes áldozat kiválasztása meghaladja az emberi képességeket. Miféle színjáték az, amelybe a kezét nem keverte bele a felséges, ragyogó és egyedülállóan érzéketlen Fortuna, gondolta Fault, miközben a neveket cetlikre másolta.

Szóval, hát így érzed te magad, mikor törbe család az embereket, ezt mormogta, mialatt kihúzott egy cetlit az asztalon fekvő kupacból. És még mielőtt kibontotta volna: Bocs, öreg, ez nem személyes.

Mikor pedig elolvasta, hogy mi áll a cetlin: Boris Elazar. Tökéletes. Rólad szinte semmit se tudok, de a vezetékneved kiválóan cseng. Nagy sztárt csinálók belőled.

Rágyújtott egy cigarettára, elbámulta a villódzó kocsisort, hallgatta egy ideig a türelmetlen dudák elhangolt zenéjét. Bőgő autócsorda ballag el melletted, mondta hangosan. Vagy autóbuszcsorda? Inkább autóbuszcsorda, mormogta, felidézve az egyetemista időket. Milyen régen volt, kezével, mint egy ablaktörlővel, elkente a régi képeket és az asztalon fekvő irattartónak szentelte figyelmét.

Noha Faultot a Kula főnöki székébe a szociáldemokrácia hulláma* sodorta, ő valójában a Baloldali Xenofób Rend tagja volt. Semmi idegen nem emberi számomra, de... ez volt az életelve. Ezalatt rejtőzött Fault képessége, hogy a személyest a hasznostól szigorúan elválassza, Fault teljes krédója tehát így hangzott: Semmi idegen nem emberi számomra, de

* A 2000 januárjában tartott országgyűlési választásokon a Horvát Szociáldemokrata Párt szerezte meg a győzelmet, leváltva ezzel a jobboldali Horvát Demokratikus Közösséget.

vissza tudom fogni magam. Egyes-egyedül volt az irodában, így hát... itt nem kellett magát visszafogni, igaz? Elazar nem véletlen választás volt. Fault csalt. Elazar cetlijét megjelölte, mert a zsidókat és a szerbeket (a fantáziája itt teljesen befuccsolt) a normálisnál sokkal kisebb mértékben tűrte. Tekintve, hogy a szerbek meglehetősen elkoptak a gyakori használatától, Fault egy zsidó mellett döntött. Egy zsidó, aki az arab terroristákkal bratyizik, mekkorát fog ez robbanni.

Jó, de kevés vagy kevés, de jó, mi sül ki ebből a kettőből?, töprengett Fault, miközben kinyitotta az irattartót.

Születés éve és helye, nemzetiség (Bocs, lestem, ha-ha!), író, állandó lakhelye, nőtlen, egyke, anyja háztartásbeli, apja építészmérnök, 1989-ben a szülők Izraelbe emigrálnak, tanulmányok (Fault elfütytyentette magát, mikor elolvasta, hogy Elazar romanisztikát, germanisztikát és skandinavisztikát tanult Zágrábban, Heidelbergben és Montpellieri-ben), nem volt párttag, Németországban és Franciaországban nem érintkezett a politikai emigrációval, kapcsolat egy algériai lánnyal, Nura Kaderrel Montpellieri-ben (Hát nem gyönyörű társaság, gondolta Fault, szívem szakad), Németországban szélsőbaloldali körökben mozog, 1987-től elsősorban Zágrábban tartózkodik, 1991-től párkapcsolat Nataša Wagnerral (Ohó, vissza a gyökerekhez), egyáltalán, az 1990 előtti időszakból csak egy-két cupák. A dosszié további része se tartogatott többet. Elazar általában meghúzta magát. Nagyon szűk körben mozgott. A szerelmi kalandokról szóló feljegyzések hiányából ítélve Elazar nem kandúrkodott jobbra-balra. Egy kérdőívben, arra a kérdésre, hogy zsidóként érez-e hátrányos megkülönböztetést Horvátországban, azt felelte, hogy leginkább elhanyagolva érzi magát, mert nyilvánvaló, hogy a zsidók már az áldozat szerepére sem alkalmasak. Elutasította a felkérést, hogy beszédet tartson a Jelačić téren rendezett nagy tüntetésen* (Nem ártod magad semmibe, mi?, csak azt akarod, hogy békén hagyjanak), egy élő televízió-műsorban, melynek a témája a háború és a kisebbségek volt, a hozzászólása egyetlen mondatra korlátozódott: Vásárolják meg a Tonnaszám ragadom vissza azt, amitől grammonként fosztotok meg című kiváló novelláskötetemet. Elazar nyilvános szerepléseiről egyéb feljegyzés nem készült.

Fault jókedve egy csapásra elpárolgott (Mi a faszt ez, minek foglalkoztak vele egyáltalán?). A dosszié maradék részében különböző feljegyzések voltak Elazar alkohol-problémáiról, egy sikertelen elvonókúráról, tipikus alkesz-balhékról és hasonló kallódó morzsákról a besúgók zsebében, plusz néhány telefonbeszélgetés jegyzőkönyve (Lószar, lószar, lószar, mindent nekem kell kitalálni!). Beleolvasott az S.M. emberjogi aktivistával folytatott beszélgetés jegyzőkönyvébe, mikor az egyik hetilapban Elazar Ramada hotel című regényét horvátellenes szemétnak nyilvánították.

* 1996-ban Zágráb főterén százezres tiltakozó megmozdulást tartottak a Radio 101 független rádióadó mellett, mikor nem hosszabították meg annak sugárzási engedélyét, a legjelentősebb demonstráció a Tudman-rezsim ellen.

S.M.: Szörnyű az önt ért támadás.

B.E.: Ugye?

S.M.: Azt a hetilapot a Pantovčakon* szerkesztik, nyilván tudja.

B.E.: Igazán kellemes hely.

S.M.: (nevet)

B.E.: Egyébként miért hívtál?

S.M.: Meg akartam kérdezni, hogy tehetünk-e valamit ezzel a támadással kapcsolatban, úgy értem, mi, civil szervezetek, valamiféle nyilatkozat vagy petíció meg ilyesmi?

B.E.: (hallatszik, ahogy iszik valamit)

S.M.: Tudja, önnek sok olvasója van közöttünk.

B.E.: Az igazat megvallva, sokat tehetnétek.

S.M.: Csak mondja.

B.E.: Szálljatok le rólam a faszba.

Ezért nyugodt szívvel megkaphatta volna Zvonimir király rendjelét lanttal, gondolta Fault, s ekkor bejelentkezett a gyomra. Elkezdett méltatlankodni, hogy mit gondol, milyen az, nem enni egész nap, így Fault, mivel tudta, hogy nincs értelme egy gyomorral vitatkozni, elrakta a fiókba az irattartót és frusztráltan vacsorázni indult. Frusztrált volt, mert Elazarról nem tudott többet, mint reggel. Frusztrált volt, mert a felesége elhagyta, frusztráltan Fault munkahelyétől, amit a választások után kapott. Frusztrálta a hírhedt hírszerzési osztály vezetése, mert a kultusztárcánál ígértek neki helyet, de valaki a választások utáni örültek-házában összekeverte a kádertotót, így hát most Fault ott van, ahol, frusztráltan és éhesen. Öt perccel később, mert a Fault kaliberű emberek az adófizetők pénzén vett (vagy rabolt) gyors szolgálati autót vezetnek és átmennek a piroson, Fault egy sütdénél az utrinai** piacon rablólúht rendelt.

5.

AZ ŐRÜLT ZSIDÓ VERSÉRŐL ÉS A RÓZSAFA SZÉKEN ÜLŐ GYILKOSRÓL

Amíg az utrinai sütdében Fault vacsorája a roston sercegett, Boris lakásán a Britanski téren megcsörrent a telefon. Ha már kérdezik, Nataša és Boris külön élnek, mert szeretik és tisztelik egymást, mert az idő nagy részében nincs szükségük egymásra, és mert megengedhetik maguknak. Pont. Telefon.

Igen?

Itt vannak, suttogta Nataša.

Tudom.

Megszimatoltam őket, amint hazaértem.

Jövök.

* Zágráb diplomata-negyede, ott van az államelnök rezidenciája is

** Utrina – Új-Zágráb egyik negyede

Nataša a Frank-házban* lakik, egy szép, régimódi csecsebecséssel teli lakásban, amit a nagyanyjától örökölt. Ugyanattól a szépségkirálynőtől, aki lemondott Nataša javára. Boris egy Bohte és Ehrmann szófán talált rá, Schiele festménye, *Az ölelés* alatt remegett, összekucorodva a félelemtől, mert Nataša még a legdrámaibb pillanatokban sem veszíti el a szépség és elegancia iránti érzékét. Meztelen volt, hosszú, sötét haja vízesésként hullt a vállára és eltakarta a mellét. Boris is levetkőzött, leült mellé és szorosan átölelte, szorosan, hogy az összes félelmet kiölje belőle. Csupasz bőr és egy szoros ölelés, nincs ennél jobb. Azután befúrta az arcát a lány hajába és eluttogta neki az *Aludj* című verset (Te aludj az én szemem nyitva marad az eső megtöltötte a korszót mi kiürítettük...). Ez Nataša legkedvesebb verse és, talán egy jó dzsointot kivéve, semmi sem nyugtatja meg annyira, mint az örült zsidó sorai.

Istenem, nagyon belehúztak ma este, mondta Nataša, mikor egy kicsit összeszedte magát.

Minden rendben, mondta Boris, elmentek.

Nem mentek el, hát nem látod őket?, rázkódott össze, mert a félelem legyőzött és szétvert csapatai még mindig kóboroltak a testén.

Nem, nem látom őket.

Így hát Nataša megmutatta őket.

Legelőször a rézzel és ezüsttel díszített pálmafa és fügefa könyvesszekrényre mutatott az ujjával.

Ő tetemeket dobált a folyóba, suttogetta.

Az pedig, aki ott ül, az ujjá megállt az elefántcsonttal és cápabőrrel díszített rózsafa széken, a suttogetása meg még halkabb lett, ő lőtte le az embereket, akiknek felégették a házat.

Az pedig, Dior napszemüvegben és aranylánccal a nyakában, mutatott a Francis Jourdan stílusú gyapjűszőnyegre és ajkát egészen Boris füléhez illesztette, emlékszel, ő az, aki fejbe lőtte a kislányt.

Az ilyen pillanatokban Boris mindennél jobban szeretett volna Nataša szemével látni, most is igyekezett látni azt, amit Nataša, de nem látott semmit, kivéve, természetesen, a könyvesszekrényt, a széket és a gyapjűszőnyeget. Egyébként, ritka az, ha két ember ugyanúgy látja ugyanazt a dolgot. Ott, ahol valaki egy halom döglött halat lát a standon, másvalaki a fodrozódó tengert látja a holdfényben csillogni, és a halászhálók fehér és piros fényeit. Vitatkoznak még a legegyszerűbb apróságon is. A gyilkosok azonban ilyenek vagy olyanok, végtére is csak gyilkosok, erről nincs vita és az ilyen dolgokkal az ember nem lehet elég óvatos.

Ne félj, mondta Boris, a Nataša szeme előtt kitárult hasadékbba meredve, ezek csak kísértetek.

Nem, nem kísértetek, mondta Nataša, A kísértetek nem járkálnak Dior szemüveggel az orrukon és aranylánccal a nyakukban.

* 1913-ban reneszánsz stílusában épült ház Zágráb belvárosában

6.

ARRÓL, HOGYAN VÁLTJA KI BORIS A MAGA ÜDVCÉDULÁJÁT ÉS A
TÉVÉTOLVAJOKRÓL

Valahogy nem nagyon bírom ezeket az embereket, mondja Nik.

Miféle embereket, Nik?, kérdi Boris.

Ezeket itt, mondja Nik. Nézz rájuk, milyen önteltek, senki se köhögne ki egy kunát a skandiért.

De hát én se veszek tőled soha skandit.

Az igaz. De te legalább köszönsz, meghívsz egy piára.

Talán így váltom ki a magam üdvécéduláját.

Nem tudom. Valamelyik nap elmentem pisálni a pizzériába, jövök vissza, valaki meg lenyúlta az összes skandimat.

Ebben a városban már mindenféle alak mászkál.

A cigányok, tuti, hogy ők nyúlták le.

Ez nem szép tőled, Nik, hogy rögtön a cigányokat gyanúsítod.

Letöröm a kezét annak a cigánylánynak.

Nem tudom, mit mondjak neked, de az ő helyében én vigyáznék magamra.

Az öregemnek is letöröm a kezét, folyton lenyúlja a pénzem és leissza magát.

Ma nagyon felfspanolt vagy, Nik.

Tegnap itt járt a Nyúl.

A Nyúl?

A Húsvéti Nyúl, az, aki drótol a zsaruknak, ismered.

Nem ismerem.

Hogy-hogy nem ismered, mindenki ismeri.

Én nem ismerem.

Ő se vett skandit. Csak rólad kérdezett.

Rólam?

Igen. Az érdekelte, hogy miről beszélgetünk, meg ilyesmi.

És mit mondtál neki?

Azt mondtam, hogy letöröm a kezét.

Az renben van.

Nem jó az, ha a Nyúl kérdezősködik.

Elmúltak azok az idők, Nik.

Én azt nem tudom. Csak azt tudom, hogy nem jó, ha a Nyúl kérdezősködik.

Hány ember fordította el legalább egyszer a fejét Niktől? Ő az, aki a Cvjetni téren régi keresztretjvényeket árul, és ezt mondogatja: Hé, öreg, vegyél skandit. Minden reggel kiül a Cvjetnire, szétteríti az újságokat a Preradović*-szobor talpazatára és rákezd, nem túl

* A horvát reformkor (illír-mozgalom) jelentős költője.

hangosan: Hé, öreg. Nik nem rámenős, mint a többi utcai árus. Nem ugrál az emberek nyakába, nem rángatja a ruhájukat, nem állja el az utat, nem mászik az arcukba, nem fröcsögi őket össze a nyálával, nem is könyörög nekik, hogy vásároljanak tőle. Nik nem az a fajta. Ő nem koldus. Nem is hazudik. Ő nem mondja, hogy az áruja új. Azt se mondja, hogy az újságai olcsóbbak, mint a trafikban, pedig azok. Hé, öreg, ez a kánikula, milyen jól jönne egy sör, mondja Nik.

Nikkel van egy kis gond, ritkán vesznek tőle keresztretjvényt. Talán azért, mert Nik nem találta fel magát túl jól a háborúban, így az emberek úgy tesznek, mintha nem vennék őt észre. Mi több, elfordítják a fejüket tőle, mert ki akarna bármit is egy olyantól, aki ahelyett, hogy autókat vagy gyerekruhákat forgalmazna, régi keresztretjvényeket árul. Nik legelőször Vukovárnál nem találta fel túl jól magát, majd Okučaniban, azután Petrinjánál és végül, miért ne mondjuk el ezt is, Boszniában, de ez inkább úgy nem hivatalosan volt, mert horvát katona, hivatalosan, nem járt Boszniában. Az, hogy Nik nem találta fel túl jól magát a háborúban, magától értetődően bizonyítja feleszületett lomhaságát és gyenge helyzetkihasználását. Mert, nézzék csak meg, hány ember találta fel magát jól a háborúban. Van valaki, aki kiválóan feltalálta magát. Kinyírt öt, ötszáz vagy ötezer ártatlant, és most magáról a tisztelet jeléül egyes szám harmadik személyben beszél. Többszörösen hasadt személyiség. Van néhány autója és lakása a városban (mindegyik személyiségének egy) és egy dubrovnik villája, ahol kollektíven pihenni ki áldozatai sikolyait. Nataša mindig rosszul lesz, amikor őt hallucinálja. Egyszer a Bajnokok Ligája elődöntőjében bukkant fel, mikor az FC Bayer nagy helyzetet kavart ki a Manchester kapuja előtt. Nataša nem vágja a focit, feküdt a szófán és újságot olvasott, de amikor Boris felugrott és üvöltött Aztakopaszparasztanyádat!, Nataša felemelte a tekintetét és elszörnyedt.

Ó. Istenem, ott van!
Hol, hol?!
Ott, tévét lop.

Boris nem látott senkit, de ez, már értik, semmit se jelent. Ezen kívül, az ilyen fickók mindenféle trükköt ismernek és minden ravaszságukat bevetik, hogy az orruk előtt vigyék el a tévét. Egész birodalmak és államok alapulnak lopott tévéken. Ez is lopott tévéken gazdagodott meg, de senki azok közül, akiktől lopta, nem látta, hogyan csinálja.

Hagyd most a tévét, az a fő, hogy nem lő ránk, mondta Boris úgy téve mintha látná, csak hogy minél előbb folytathassa a meccsnézést.

De nála egyáltalán nincs fegyver, mondta Nataša.

Boris elszégyellte magát, hogy Nataša hazugságon kapta.

Nem fordíthatjuk el örökké a fejünket, nem tehetünk úgy örökké, mintha nem látnánk, mondta Nataša, elszomorodva Boris felkészületlenségén, hogy lássa azt, ami olyan szembetűnő.

Azután elszápadt és lerogyott a szófára. Boris vitt neki cukrozott vizet, de ne ámítsuk magunkat. Nincs az a cukrozott víz, ami eltörölhetne öt vagy ötszáz vagy ötezer legyilkoltat. A valóság nagyon erős hallucinogén és ha egyszer beüt, egy életen át hat.

7.

A FEHÉRBOROS NYELVHALRÓL

Nataša épp most kelt fel. Mezítláb, bugyiban és egy trikóban, hivalkodó reklámmal az elején (egy üveg Corona, csilipaprika, sombrero, egy focilabda, VIVA FUTBOL), kávét töltött egy kis termoszból. Boris felrakta a konyhapultra a teli reklámszatyrokat és belecsípett Nataša fenekébe.

Miért nem vittél vászonszatyrot?, kérdezte Nataša. Az a műanyag előbb-utóbb elborít minket.

És te miért alszol az én kedvenc trikómban?, mondta Boris. Egyébként mikor nyúltad le tőlem?

Nem nyúltam le, valamelyik nap itt hagytad.

Mindegy, nem muszáj rögtön benne aludni. Nem azért utazott ide Mexikóból, csak hogy te összegyűrd az ágyban.

Inkább Kínából utazott ide.

Kínából, Koreából, Törökországból, nem ez a fontos. Elég hosszú utat tett meg, hogy legalább egy kis tiszteletet tanúsítsanak iránta.

Ha az nem tisztelet, mondta Nataša, hogy megosztom vele a legmeghittebb teremet és pillanataimat, akkor én igazán nem tudom, mi lenne a tisztelet.

Feladom, mondta Boris.

Mit eszünk ma? kérdezte Nataša.

Mit szólsz széles házi metélthez zsenge, hüvelyes babos, sonkás és kapros mártással olívaolajon?

Szuper, mondta Nataša, és utána?

Nos, úgy gondoltam, hogy a kisasszonynak az éjjeli invázió után kiválóan esne egy kis fehérboros nyelvhal, és köretnek, ha szabad ajánlanom, vajás főtt krumpli, petrezselyemmel.

Mire vársz?, mondta Nataša.

Boris felkötötte a kötényt, kivett egy pohárkát a mélyhűtőből, tequilát töltött, lehúzta, újratöltött, azt is lehúzta.

Soha, de soha nem szabad főzni éhgyomorral, mondta Boris és leküldött még egyet.

Soha nem láttam még senkit fagyasztott pohárból inni, mondta Nataša.

Unalmas vagy, mindig ezt mondod.

És te meg mindig azt mondod, mélyült el Nataša hangja, hogy így ittuk azt a rengeteg vodkát Németországban.

Ma reggel Nikkel kávéztam, mondta Boris, miközben a zacskóból kirázta a zöldséget.

Igen? És mit mesél Nik?

Azt meséli, hogy letöri annak a cigánylánynak a kezét, aki a Cvjetnin kéreget.
Komolyan? Miért?

Tegnap ellopták a keresztrejtvényeit, és azt hiszi, hogy az ő keze van a dologban.

Keresztrejtvényt loptak?! Nahát. Bassza meg, manapság mindent lopnak. Valamelyik nap Zarában egy tolószéket loptak el a templom elől.

És még azt meséli Nik, hogy valami téglárólam kérdezősködött.

Hülyéskedsz.

Nem. Szerinted felvagdossam a hüvelyová babovát?

Hüvelyová babovát?

Talán így mondják. Kongresszová teremová, pászportová kontrolová, hüvelyová babová... Felvagdossam?

Mehet. És miért kérdezősködne egy téglárólad?

Fogalmam sincs. Lehet, hogy bebaszott és valami összekeveredett a fejében.

Elfeledkezett szegény a rendszerváltásról.

Na igen.

Vagy Nik részeg volt és valamit félreértett?

Az is lehet. Milyen fehér borod van?

Azt hiszem, van egy kis muskotály. Jöhet?

Gondolom. A könyv szerint az alaphoz valami száraz fehér bor kell.

A muskotály száraz bor?

Szarom le, az a fontos, hogy fehér.

8.

ARRÓL, HOGY BORIST MIKÉNT HÍVOGATJA ÉJJEL CHE GUEVARA ÉS JÉZUS, ÉS A GONDOLATOLVASÓ POLOSKÁKRÓL

Boris utál halat pucolni. Húsvéti Nyúl utál Fault irodájában ülni. És mégis, Boris a bört kapirgálja, a faroktól a fej irányában, Húsvéti Nyúl pedig Fault irodájában ül, arccal Fault felé fordulva, aki rettenetes hangulatban van. Egyértelművé vált számára (csak ezt még nem volt hajlandó beismerni), hogy a Kula archívumában előbb bukkan Krleža pornográf trilógiájának kéziratára, mint az arab terrorizmus legapróbb nyomára. Egyértelmű volt már aznap, mikor a Százkilóst az ajtóhoz kísérte, hogy ez egy teljesen idióta ötlet. Miért nem mondta akkor ezt meg a Százkilósnak? Miért nem ismeri ezt be saját maga előtt? Miért adtak neki egy olyan ügyet, ami nincs? Mi rejtőzik a nem létező ügy háttérében? Fault kérdések egész óceánján hanyódik egy törekeny mentőcsónakban, pisszenni sem merte. Fault nem hülye. Tartja a száját, mert a Hivatal még a Shrek forgatókönyvét is releváns hírszerzési adatnak tartja, és mert az irodája tömve van pokoli gondolatolvasó poloskákkal. Hányódik tehát és kandikál a csónak pereme felett, nem fedez-e fel a horizonton egy előléptetést, kitüntetést, új lakáskiutalást. De Fault semmi effélét nem lát. Csak Elazart látja. Fault egyre biztosabb, hogy Elazar csak azért tűnt fel, hogy az életét megkeserítse. Azt, hogy Elazar feltűnése az ő apró csúsztatásának köszönhető, teljesen lényegtelen részletnek tartotta. Semmi se fontos, itt mi ketten vagyunk, az idő múlik, nincs visszaút. Elazar, csak egy maradhat, ilyen

zavaros gondolatok keringtek Fault orbitáján, amíg a Húsvéti Nyúl a széken feszengett és várta, hogy Fault megszólaljon.

Ne idegeskedj már itt nekem!, üvöltötte végül Fault. Mi a fenét idegeskedsz, idegeskedtél volna azelőtt, hogy idemerészkedtél üres kézzel.

Én... elmondtam mindent, amit megtudtam, mondta a Húsvéti Nyúl halk, rekedt hangon.

Ó igazán?, forgatta a szemét Fault. És mit tudott meg ez a zseni? Lássuk csak. Megtudta, hogy Elazar teliholdkor bekattan.

Húsvéti Nyúl bizonytalanul megvonta a vállát.

Vagy ez, ragadta meg Fault a jegyzetömböt. Ha beiszik, Elazar azt terjeszti, hogy éjjel Che Guevara, Jézus, Bukowski hívogatja... és hasonló baromságok. Mondd meg nekem, mit csináljak én ezzel, mi?

Húsvéti Nyúl bámulta a cipője orrát és próbálta magát egy teraszra képzelni, ahol egy korsó sörre vár. De a sör nem jött. A sör helyett Fault hangja jött meg.

Tegnapelőtt meg, mint mondd, a trafikos néninek, aki azon siránkozott, hogy az izraeliek lövik azt a templomot Betlehemben, Elazar azt mondta, hogy mit csodálkozik, mikor közismert, hogy a zsidóknak a holokauszt egy korlátlan hitelkártya, amivel bármit megtehetnek. Nahát, ezek a te információid.

Nem tehetek én arról, hogy ő mit beszél, mondta a Húsvéti Nyúl.

Nem tehetsz!, dülledt ki Fault szeme. És ki tehet? Én?

Nem, mondta a Húsvéti Nyúl.

Nem hobbiból szálltam én Elazarra, hogy diliházba zárassam vagy ilyesmi. Elmúltak azok az idők, felállt és az ablakhoz ment, a Húsvéti Nyúl meg azon töprengett, pontosan milyen időkre is gondol.

Szóval, mitévők legyünk?, kérdezte Fault.

Adjon nekem még pár napot, mondta a Húsvéti Nyúl.

Megmondom, mitévők legyünk, mondta Fault. Ma péntek van. Egy egész hétvége áll előtted. Hétfőn újra találkozunk, délidőben. Láttad azt a filmet?

Melyik filmet?

Délidőben.

Igen, jó régen, mondta a Húsvéti Nyúl.

Kitűnő, mondta Fault. És mi volt a Crickets eredeti felállása?

Húsvéti Nyúl a legnagyobb értetlenséggel nézett rá.

Tudod legalább a dobos nevét?...Nem...Basszus?...Azt se...Hogy hívták Caligula lovát?

Ez meg hogy jön ide?, kérdezte Húsvéti Nyúl a lehető legcsendesebb belső hangján.

Gondolkozz ezen a hétvégén, mondta Fault. Hétfő. Dél.

9.

*A KOKTÉLRŐL A JÁRDÁN ÉS A VÍRUSRÓL, AMI DIPLOMÁCIAI
VÉDETTSÉGGEL RENDELKEZŐ ARCOKRA VADÁSZIK*

Boris nem iszik alkoholt. Boris vedeli az alkoholt. Élvezettel vedel, undorral és félelemmel tele, és mert képtelen elviselni magát és elviselni másokat, és hogy a rettegést eljessze, és hogy visszacsalogassa... Rengeteg oka van, de Boris leggyakrabban azért vedel, hogy kiszabadítsa a Másikat, azt, aki az idő túlnyomó részében fogságban van ott belül, és aki ha elborul az agya, ráveti magát a bordák rácsozatára, rázza és őrjöng, hogy mindenből elege van, engedjék ki. És ilyenkor Boris megindul. Tudja, hogy ha fel akarja szabadítani a Másikat, végeznie kell magával. És mindig meg is teszi. Szombaton a griči ágyú döngésére* indult. Leült a KIC** teraszára és Stella Artois-t rendelt, azt a sört, amit a leginkább gyűlölt. Ez rossz jel volt. A belvárosi utcák ilyentájt tele vannak gyönyörű nőkkel. Szombaton nem voltak sehol. Ez volt a másik rossz jel. Boris öt körül végzett magával. És ahol ő végzett, ott folytatta az eszelős és idegbeteg Másik. Boris nem akart tudni arról, mit csinál a Másik. Nem is lenne képes rá, az igazat megvallva. Boris ismereteiben a Másikról sok fekete lyuk van, és a fekete lyukakban mérgezett titkok rejtőznek. A szombati fekete lyukban rejtőzött a Másik és a Húsvéti Nyúl spannolása a Sedmica pultjánál, és egy verekedés a pincérekkel, akik nem hoztak neki még egy tequilát. Néhány gyors ütés az arcba és a Másik már egy járdán táltalt véres-nyálás koktélt szürcsölt. A Húsvéti Nyúl nem avatkozott a verekedésbe, csak összeszedte a járdáról, és Boris lakásába vitte.

Amíg Boris a KIC teraszán melegített, száz méterrel arrébb, a Kajmán és Miro Dragoner, a Libertas főszerkesztője és bunkósbotja a Čarli előtt itta a rituális kávé és ásványvizet. Rövid, zaklatott mondatokat váltottak, üdvözölték a betérőket és járóelőket, hallgatóztak, miről beszélnek a szomszédos asztaloknál. Áldott zágrábi szombat, mikor az emberek a belváros utcáin és teraszain egymás mellett békésen elcsámcognak, de ha kialudna a nap, abban a pillanatban egymásra rontanának, és véresre vernék egymást.

Kajmán: Mikor kapjuk az árut?... Tisztelem, hogy van? (integet és egy feketébe öltözött fickóra mosolyog)

Dragoner: Úgy látom, a jobboldal még tavasszal is a feketét favorizálja. Átöltöznek ezek egyáltalán? Az árú pedig kedden érkezik.

Kajmán: Kedden?... Szia, helló, hívj fel holnap, okszí?

Dragoner: Honnan ismered ezt a túrós punát?

Kajmán: Egy csajsi a minisztériumból.

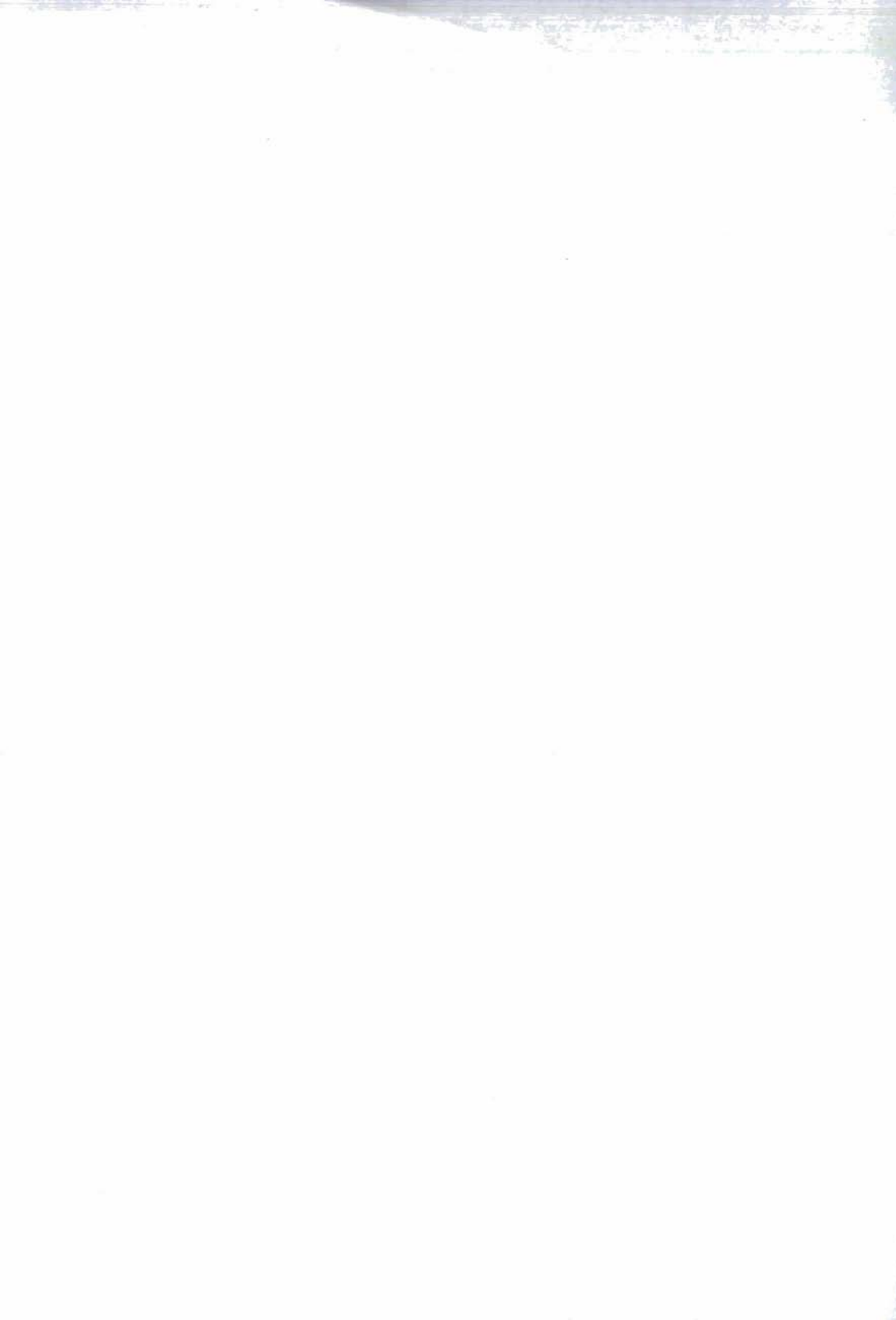
Dragoner: Mióta kefélsz takarítónőket?

Kajmán: Nem takarítónő, titkárnő. Ha csak kedden kapjuk, akkor nem lesz időm megcsinálni ebbe a számba.

* A zágrábi Felső város kilátótornyán, a sikló felett elhelyezett kis ágyú, amely minden nap lövéssel jelzi a delet.

** Művész-mozi a belvárosban.

Dragoner: Hogy-hogy nem lesz, van két nap fórod.

Kajmán: Szerinted lesz időm?... (felveszi a telefont) Tessék... A Čarlinál... Jó, várlak.

Dragoner: Hogy a faszba ne lenne időd rá! A komplett anyagot megkapod, csak egy kicsit le kell rövidítened és kipofozgatnod. Tudod, hogy a zsaruk analfabéták...Egy pillanat (felveszi a telefont)... Igen... Nem... A városban vagyok... Ó, helló... Nem, nem neked köszöntem...Jó...Oké...Szeva.

Kajmán: Fault csak nem analfabéta?

Dragoner: A kurva anyját ennek a mobilnak is... Tessék...Ne most, tárgyaláson vagyok...Igen, fontos tárgyaláson...Szervusz. Kicsoda nem analfabéta?

Kajmán: Fault. Azt mondtad, az ő osztálya intézi az ügyet... Ó, helló, nagyszerű volt a múltkori műsor.

Dragoner: Lófaszt se ér, se ő, se a műsora. Ahogy meghallom a hangját, egyből felkúrom az agyam. Mintha valaki visszakergette volna a farkát a veséjéig. Az ilyeneknek törvénnel kéne megtiltani, hogy a televízió épületét egy kilométeres körön belül megközelítsék. És nem azt mondtam, hogy Fault osztálya intézi az ügyet, hanem, hogy VALÓSZÍNŰLEG Fault osztálya vezeti a nyomozást.

Kajmán: Mindegy. És szerinted arabokról van szó?

Dragoner: Egy cseppet se aggódj. Világraszóló exkluzív anyagunk lesz.

Amikor a griči ágyú eldörögte a delet, Fault biztonságos helyen volt, lőtávolságon kívül. Egy kávázó teraszán ült az utrinai piacon és egykedvűen személt két ténfergő, egyenruhás balféket, akik egy kicsit a dílerekkal, majd a cigarettaárusokkal csevegtek. Ez a piramis alja, gondolta Fault, a csúcsa pedig a védelmi és a belügyminisztérium kabinetje. Meg az igazságügy, igen. Kis halak a kis halakkal, a nagyok a nagyokkal, mindenki megkapja a maga szeletét a tortából és mindenki elégedett. Elmélázott egy pillanatra, hogy milyen kínos az, ha este kiég a biztosíték, és nincs tartalék. Honnan lehetne keríteni? Ha drog nélkül maradsz, az hipp-hopp megvan, minden házban ott a díler, csak be kell csengetni. Ekkor Fault visszatért a komoly gondolatokhoz, a helyzetéhez, ami álló éjjel kínozza. A jelentés kínozza, amit keddig meg kell írni. Szóval, kávét iszik hideg tejjel, és a következő jeleneten képezeleg: a miniszter hetykén bevonul a parlamenti tanácssterembe, ahol a nemzetbiztonsági bizottság tagjai már elfoglalták a helyüket. Leül az asztalfőre, előhúzza a táskájából egy dossziét, tele Fault ujjlenyomataival, köhög egyet és rákezdi:

Mélyen tisztelt Hölgyeim és Uraim, újra bebizonyosodott az, amit sokan kétségbe vonnak, és amit mi már régóta vallunk, nevezetesen, hogy Horvátország a demokratikus világ fontos, megkerülhetetlen része.

Szarkasztikus nevetgélés és egyet nem értő hangok moraja. Egy rendőr, a szája meg tele demokráciával, ugyan már, kérem.

Ezúttal, sajnos, ereszti el a miniszter a füle mellett a nevetgélést és a morajt, a nemzetközi terrorizmusról van szó, ami többé nem csak egy hír a televízióból vagy az újságból, hanem, Hölgyeim és Uraim, a terrorizmus már a mi kapunkat is teljes erővel döngeti.

A bizottsági tagok gyors, zavart pillantásokat váltanak.

Mi több, Hölgyeim és Uraim, a terrorizmus többé nem csak egy bizonytalan fenyegetés, hanem neve is van: Boris Elazar.

A tanácssteremben síri csend lett. Hallatszott Osama bin Laden szívdobogása valamelyik barlang mélyén, magasan az afganisztáni hegyekben. Természetesen egyik bizottsági fickónak se volt fogalma arról, hogy kicsoda Boris Elazar, mégis beparáztak. Ebben a helyiségben Elazar neve úgy hangzott, mint egy elszabadult vírus, ami most csak diplomáciai védelemmel rendelkező arcokra vadászik. Szóval, síri csend. Végül az emberi zsenialitás egyik ellenzéki képviselője összeszedte magát és megkérdezte:

Elnézést, ki ez a Boris Elazar?

Nos, a probléma az, hogy most még mi sem tudjuk biztosan, kicsoda ő valójában. Írónak tünteti fel magát, de feltételezzük, hogy ez csak egy paraván, ami mögött valami sokkal veszélyesebb áll.

És miért nem tartóztatják le egyszerűen, és el van intézve?

Miért nem, miért nem? Nem olyan egyszerű ez, mint amikor önök voltak hatalmon. Egyelőre nem tudunk mit a nyakába varrni, de a Hírszerzési Hivatal által gyűjtött információknak köszönhetően okunk van feltételezni, hogy Elazar egy időzített bomba, ami bármikor robbanhat.

Fogalma sincs, hogy kicsoda, de azt állítja, hogy veszélyes, nem különös ez egy kicsit?

Nem szeretnék a részletekről beszámolni, nehogy veszélyeztessen a nyomozást, de elmondhatom önöknek, hogy a szakértőink a munka oroszlátnérésén már túl vannak. Nézzék, ők elolvasták Elazar legújabb regényét. Nem akarom húzni az időt, egy kódregényről van szó. Az embereinknek sikerült dekódolni a regény egy részét, és alapos a gyanúnk, ismétlem, alapos a gyanúnk, hogy itt arab terrorista szervezetek Európába telepített ágainak tevékenységét segítő eligazításokról beszélhetünk, itt tartott egy drámai szünetet és a szemüvege felett a bizottsági tagokra nézett.

A termet újra szétvetette a csend.

Hölgyeim és Uraim, fejezte be elégedetten a szemüvege feletti látvánnyal a miniszter, teljes diszkréciót és feltétlen támogatást várunk el önöktől, mert a legközelebbi jövőben országunk területén is számíthatunk támadásra, mindannyian célpontok vagyunk, mi, a horvát életszemlélet, a demokrácia.

Ugyan már, vetette el Fault a fejében lepörgetett filmet. Ilyet senki nem nyom le a torkukon. Tegyük hozzá, az öreg elélvén a boldogságtól, ha valami balfasz beleállna a Zagrepčankába vagy a Cibona-toronyba*, hogy sertepertélne a kamerák előtt, de hát, bassza meg, a történetből hiányzik a főgonosz. Mire jó akkor az egész cirkusz?, tanakodott Fault, mert nemcsak a griči ágyú hatósugarán volt túl, hanem most már a pokoli poloskák hatósugarán túl is, így hát szabadon engedhetett mindenféle gondolatot és kérdést. Fault leginkább ezen a kérdésen vakarózott: Miért adták nekem a munkát? Gyerünk már, koncentrálj, a te fejed forog kockán. Tehát, variáció egy: valaki odafent totál bekattant az igyekezettől, hogy az amcsiknak benyaljon, és azt akarják, hogy hipp-hopp szüljek nekik

* Zágráb két legmagasabb épülete.

egy kibaszott arab terroristát. Hm, nem lehetetlen, voltak itt már betegebb dolgok is. Variáció kettő: meg akarnak tőlem szabadulni, és rám sózták ezt a disznóságot. Túl komplikált. Akkor rúgnak ki, amikor csak akarnak. Variáció három: fel akarják osztatni a Kulát és be akarnak húzni a csöbe. Hülyeség. Az osztályt már tisztességesen felmorzsolták, leszűkült rám, egy titkárnőre, aki folyamatosan gyesen van és három részegesre, akik be se jönnek dolgozni, és csak másodpercek kérdése, mikor csapnak le minket. Variáció négy: ki akarnak valakit készíteni. Könnyen lehet. De akkor miért nem kacsintottak arra, akit tükön kéne ragadnom? Megkérdeztem a Százkilóstól világosan és érthetően. Variáció öt: A Százkilós unatkozik és engem talált meg a faszágaival. Ostobaság, de nem elvetendő. Variáció hat: nincs hatodik variáció. Ha mindent egybevéve osztunk-szorunk, a jó hír az, hogy hamar vége lesz. A rossz hír, hogy rossz vége lesz. A legrosszabb hír pedig, ha nem csal az orrom, hogy én is ráfázhatok. Na, hát erre nem tenném a fejem.

10.

CHARLES BUKOWSKI TÖRÖLKÖZŐJÉRŐL

Boris két kézzel a mosdó szélét szorította, néha böfögött és bámult a tükörbe. És mit látott Boris a tükörben? Alvadt vért az orrlyukában, egy lila daganatot a szeme alatt, a dagadt szemhéját és a vörössesárga, zavaros szemét. Jó reggelt, Horvátország! Remegett, a szíve örülten kalapált bamm, bamm, bamm!, valaki a fejében sikoltozott és az agyhártyáját verte az öklével, minden, tehát, úgy volt, ahogy kell és illik. Leült hát a kagylóra, megfeszítette magát, nyögdecselt és megpróbálta a múlt éjszaka ripityára tört darabjait összeilleszteni. Lássuk csak. KIC. Ott még minden rendben volt. Egyszer csak befutott Zlatko Romac, egy író, kinek a látványa is úgy marta Boris szemét, mint a brikket füstje, és beszélgetést próbált kezdeményezni a horvát és szerb irodalmi díjakról, de eltakarodott, mikor ezt hallotta: A kurva életbe, Romac, olyan komor vagy, mint a Kába-kő. Mikor kezdesz már el egyszer a muffokról vagy a fociról dumálni? Azután a Kutjevo, amit most már valahogy más-hogy hívnak, de azt Boris képtelen megjegyezni. Ott szerencséje volt – literes korsók, és sehol egy ismerős. Azután kezdődnek a nehézségek. Látja a kiadóját egy ködfolton keresztül (Hol botlottam bele?), sok fickóval együtt (Kik voltak vele?), ráncolja a szemöldökét, miközben Borisszal beszél (Miket hordtam neki össze? Hogy tehetségtelen, hogy két példányt se tudna eladni a Bibliából, ha véletlenül megkapná a kiadói jogokat, ezeket mondtam volna?). És mi volt azután? Merre jártam? Ki mosott így be? Mikor és hogy értem haza? Most Borison volt a sor, hogy az elcseszett kérdések óceánján hányódjon. De ma reggel neki semmilyen óceánon nem volt kedve hányódni, az ihlete is elszállt, így felállt a kagylóról és elindult főzni egy nescafét. Hogy is van az a másnaposság elleni recept? Üres kávé, bele egy kis citromlevet és két kupica tequilát. Ijesztő.

Nataša a padlón üldögélve találta, ott tekergett, motyogott és jajongott.

Hé, mondta Nataša.

Hé, mondta Boris és felállt.

Mit énekelte?, kérdezte.

Valamit.

Szörnyű hangod van.

És hol van az megírva, hogy csak azok énekelnek szépen, akiknek szép hangjuk van? Sehol. De az sincs sehol se megírva, hogy nem szabad azt mondanom, hogy szörnyű hangod van. Jézusom, mondta, mikor észrevette a monoklit Boris szeme alatt, mi történt? Piáltam egy kicsit, mondta, megérintve a véraláfutást az ujjhegyével.

És akkor növesztettél egy ilyet?

Boris nem válaszolt.

Megint szabadjára engedted a Másikat, mi?, hunyorgott az egyik szemével.

Boris bólintott.

És mint mindig, fogalmad sincs miket csináltál, honnét az a pukli, black-out, semmi. Így van.

Nataša elmerengett a messzeségbe Boris feje felett.

Milyen az, nem emlékezni semmire?, kérdezte.

Hát, körülbelül olyan, mint megtörölni az arcod egy törölközővel, amibe Bukowski nemrég a farkát és a seggét törölte, na ilyen, mondta Boris.

Szörnyű, mondta Nataša.

Igen, szörnyű, mondta Boris. És te, mit csináltál tegnap?

Semmi különösét. Voltam a szülőknél ebédelni, este videóztam, meg ilyenek.

Mit néztél meg?

Oh, tudod jól.

Nataša újra és újra az *Alice a városban* nézte, és képes lenne élete végéig mást se csinálni, mint ezt a filmet nézni. Megszállottja annak a jelenetnek, mikor Philip Winter azt magyarázza a New York-i barátnőjének, hogy mennyire kifáradt, és hogy az utazás borzasztó volt.

Attól a pillanattól, hogy elhagyod New Yorkot, többé semmi se változik, minden ugyanúgy néz ki, többé semmit se tudsz felidézni, még a változást se vagy képes érzékelni, mondja Philip. Elidegenedtem magamtól. Belegondolok, hogy ez így fog menni örökre. Néha este még biztos voltam, hogy másnap visszatérek. De mégis tovább vezettem és hallgattam azt a kérkedő rádiót, este meg, a motelban, ugyanolyanban, mint az összes, azt az embertelen tévét néztem. Elveszett a kedvem a nézéstől és a hallgatástól.

De az már régóta elveszett, mondja neki a lány. Nem kellett volna körbeutaznod Amerikát. Az embernek elveszik a kedve a hallgatástól és a nézéstől, ha elveszik az önérzékelése. Az pedig neked régóta elveszett. Ezért van szükséged állandóan bizonyítékokra, hogy még valóban létezel. Úgy vigyázol a történeteidre és élményeidre, mint a hímes tojásra; mintha te lennél az egyetlen, aki átélte valamit. Ezért fényképezel állandóan. Akkor van bizonyítékod, hogy láttál valamit. Ezért is jöttél, hogy valaki téged hallgasson, meg a történeteidet, amiket tulajdonképpen magadnak mesélsz.

11.

A VICSORGÓ FOGAKRÓL ÉS A NÉPI BÖLCSESSÉGEKRŐL

Szóval azt mondd, hogy Elazar részeg volt, mint a disznó?, szkennelt végig Fault nyers tekintete a Húsvéti Nyúlra.

Az volt, mesélt mindenféléről, mondta a Húsvéti Nyúl, megremegve az idegességtől.

Nem tetszett neki Fault tekintete, feszült volt, megszólalt benne az összes riasztó. Formában voltam szombaton, gondolta, elcsíptem Elazart, betintázva és csivitelős kedvében, rávezettem, hogy az arabokról beszéljen, elmentem vele a Sedmicába, amíg nem tamburáz-tak rajta egy sort, azután szépen hazavitettem, ágyba dugtam, körbeszimatoztam a lakásán, időben megérkeztem, délidőben, ahogy mondta, de ő mégis ferde szemmel néz rám.

Mire vársz, látod, hogy mindjárt szétvet a kíváncsiság, mondta Fault.

A Húsvéti Nyúl megköszöri a torkát.

Azzal kezdte, hogy szerinte az amerikaiak és az amerikai életmód elviselhetetlen.

Érdekes. Tovább.

Azt mondta, hogy csodálja az arabokat, és, hogy a New Yorkot és a Pentagont ért merénylet után áttért az iszlámra, és hogy sajnálja, hogy nem ő vezette az egyik gépet.

Na, képzelem, mondta Fault.

De azt mondta, hogy bepótolja és megtámadja a zágrábi amerikai nagykövetséget, amikor megnyitják.

Komolyan! És hogy akarja végrehajtani?

Még bizonytalan, de az a legvalószínűbb, hogy repülővel. Közel van a reptér, nem lesz bonyolult, ezt mondta.

Fault elfütytyentette magát.

Azután arról beszélt, hogy csodálja az iszlám kultúrát és civilizációt, hogy ez a jövő civilizációja, és, hogy nagy kár, hogy valami, elővett a zsebéből egy papírcetlit, leírtam a neveket, itt vannak, ni, hogy ez a Dzsármus és Véjtsz nem muzulmánok. Felsorolt még pár nevet, de nem értettem jól.

Ajjaj. Tovább.

Azt mondta még, hogy gyűlöli a franciákat, mert megöltek valami Nurát és azelőtt meg sok algériait.

A zsidókról mondott valamit?

Keveset. Azt mondta, hogy azok Amerika veszett kutyái, és hogy szégyelli, hogy valamikor zsidó volt.

És ez minden?

Beszélt ő még össze-vissza, de nem értettem, tudja, nagyon részeg volt.

Azt nem mondta véletlenül, hogy hogyan hívták Caligula lovát?

Azt nem, mondta a Húsvéti Nyúl óvatosan.

Szóval, nem, mondta Fault. És te hiszel abban, hogy a részeg ember igazat mond, ugye?

Mindenki hisz abban, mondta a Húsvéti Nyúl.

Szóval mindenki hisz abban, mondta Fault gyilkos hangsúllyal, a Húsvéti Nyúl pedig

érezte, ahogy az ujjhegyei eljegesednek. Elmondjam, hogy én mit gondolok a népi bölcseségekről?

A Húsvéti Nyúl szíve háromszázhatvannal vert, az adrenalinszintje úgy megugrott, hogy egy kilométeres körben Fault irodája körül az összes kutya felborzolta a szőrét és morogni kezdett, támadásra készen.

Na hát, huzogozok én a komplett népi bölcsesetre, mondta Fault.

Belenézett Húsvéti Nyúl szemébe és folytatta:

A lófaszt vész kard által, aki kardod ragad, a lófaszt érik a hazugot hamarabb utol, mint a sánta kutyát, a lófaszt mond igazat a részeg ember, oké?

Oké, mondta a Húsvéti Nyúl.

Mindez az ostoba, tanulatlan csöcselék zagyválása. A valódi igazság az, hogy ritkán ölik meg a háború kirobbantóit, hogy a hazugság nagyon is kifizetődik, és hogy az alkeszok leginkább faszágokat beszélnek, és nem egyebet, így van?

A Húsvéti Nyúl belegyezően bólintott.

Naná, hogy így van. A hablatyoló alkeszoknál csak azok ostobábbak, akik azt hiszik, hogy arról, amiről akkor hablatyolnak, józanon évek óta kökeményen gondolkoztak. Te tuti, hogy elhiszed azt, mikor a kémfilmekben a jó fiúknak pálinkát fecskendeznek a vénájukba, hogy megoldódjon a nyelvük, ugye?

A kutyák egy kilométeres körben Fault irodája körül dühödten szaggatták láncukat és vicsorgatták a fogukat.

Ezért a szeméért, amit hoztál, ha egy kicsit is tisztelném magam, golyót eresztenék a szemed közé, folytatta Folo. De mivel én tulajdonképpen egy totál idióta vagyok, aki rád és a hozzád hasonlókra fecsérli az idejét, csak udvariasan ajtót mutatok. Szóval, húzz el a faszba!

A Húsvéti Nyúl transzba esve felállt a székből és az ajtó felé indult.

Incitatus, mondta Fault a háta mögött.

Mi?! gyökerezett a földbe Húsvéti Nyúl lába.

Incitatus. Így hívták Caligula lovát.

12.

ARRÓL, HOGY MIT MONDOTT NATAŠA BORIS ÁLMÁBAN

Kedd van, és Boris még mindig poszt-alkoholos stresszben és életfogytiglani másnaposságban szenved, és dohánytól karcos hangon ezeket mondja Natašának:

Néha azt kívánom

hogy a fény töletek felém hosszán, hosszán utazzon

mint a messi csillagok fénye

és hogy most olyannak lássalak titeket, amilyenek valaha voltatok.

Mikor a szívetek még gyémántként ragyogták be szívemet

mikor a bőrötök és ajkatok érintésére még éterként párologtam el

mikor a szemetek még a dalmáciai bozóttüzek erejével lángolt

mikor még termékenyebbek voltatok a rajnai borvidéknél is.

Így

nézem, ahogy vénültök

az ifjúkorhoz méltatlanul.

Valaha tüzesen a feminizmust, a forradalmat, a szerelem szabadságát hirdettétek

ma a Hágaí Bíróságról, a privatizációról és a nyugdíjalap lépcsőiről fecsegték.

Mindennel tisztában vagytok és tudtok szinte mindent.

Tudjátok két hétre előre, mit esztek majd

melyik hotelben szálltok meg a nyáron

és melyik temetőben, ha eljön az ideje.

Tudjátok, mit ebédelnek a szomszédok

és ki kívül és miért Hollywoodban.

Éjszaka a férjeknek hátat fordítotok:

„Az istenért, ma ne, Húsvét van, Nagy Boldogasszony, Kis-Göncöl, Államiság ünnepe...”

Mindig találtok kifogást

a naptárakban bűjtös az összes nap.

Nem nevettek gyakran

és ha nevettek is

úgy hangzik, mint a csontok csörgése egy amazóniai sámán zsákjában.

A bőrötök rég kihunytt vulkán lábaja

ajkakok halálos penge

szemetek elhagyott fészkek, ahol emlékek rohadnak

A szívetek, a szívetek fagyott hamu és prozac egyvelege.

Mondom, ezért kívánom, bárcsak sosem találkoztunk volna

hogy a fény töletek felém

és tőlem felétek

utazzon hosszan, hosszan, mint a messzi csillagok fénye

és hogy most olyannak lássuk viszont egymást

amilyenek valaha voltunk.

Brrr, ijesztő, mondja Nataša.

Kedd van, és Boris gombóccá gyúri a papírt és a tetőablak felé dobja.

Ez most egy kerülőút, amivel azt akarod mondani, hogy már nem szeretsz?, kérdezi Nataša és kacsint egyet.

Kedd van, és az esőfelhők összezsúfolódtak a tetőablakban, Boris pedig odanyújtja Natašának a kezét, és magához vonja a tengerszínű, gyűrött lepedővel borított kanapéra.

Eszembe jutott, mit mondtál nekem az álmomban, mondja.

Igen. Hogy sikerült?, fészkelődött Nataša a kanapén, Borisnak háttal.

Egyszerűen. Csak a fejed fölé képzeltem egy szövegbuborékot a képregényekből, amíg az örvény a magasba emelt.

És mi volt beleírva?

Semmi félelmetes, mint ahogy az elején tűnt. Ennyi: Ez az álom vége.

És ezért írtad a verset?

Nem. Hallottam ma reggel egy urdu dalt, és úgy tűnt, hogy hasonlóról szól, és akkor megírtam.

Szombaton voltam a szülőknél ebédelni, mondta Nataša.

Tudom, mondtad.

Nataša úszkált egy kicsit a tengerben, táncolt a hullámokon, és akkor megcsípte egy rája.

Mi van?, kérdezte Boris.

Apa azt mondja, hogy elküld egy klinikára Németországban, mondta.

A klinika szó ádámcsutkán vágta Borist.

Azt mondja, az egy előkelő magánklinika az Alpokban, mondta Nataša és Boris felé fordult.

Boris feje felett üres buborék lebegett. Nataša elmosolyodott és átölelte Borist.

Ne aggódj, nem maradok sokáig, kenterbe verem azokat is.

A buborékban Boris feje felett megjelent egy szöveg: Mikor indulsz?

Pénteken.

Boris felkelt a kanapéról, körbejárta a szobát és tanácsért könyörgött a könyvektől a polcon, az aprópénzes üvegtéglától, a cédéktől, hamutartótól, filctollaktól... Ugyanebben a pillanatban a Húsvéti Nyúl egy pincértől azt kérdezte, hogy tudja-e esetleg, mi volt a Crickets eredeti felállása. Nik pedig átkozta az esőfellegeket és egy régi katonaságba tömködte a keresztretjvényeket. Fault pedig egy dossziét adott át a Százkilósnak és azt kérdezte: Mennyit kapok én? A Százkilós megemelte a szemöldökét: Hogy jöttél rá? Fault pedig válaszolt: a Kajmán. Erre a Százkilós: Ezret. Fault pedig válaszolt: Kettőt. Erre a Százkilós: Rendben. A Kajmán pedig a belvárosban sétált a titkárnővel a minisztériumból, és tette neki a szépet. Dragoner pedig a Mateo étterem parkolójában állt és idegesen az óráját nézegette.

13.

AZ ÉLŐ KAGYLÓKRÓL ÉS DRAGONER PUDLIJÁRÓL

Dragoner most már nem nézegeti az óráját, hanem a Százkilóssal ül az étterem egy szeparéjában, ahonnan a Mirogojra* látnak, és ahol az imént megkötött üzletet ünneplik. A parkolóban egyidejűleg két dolog történt: egy dosszié, benne Fault jelentésének másolatával, beugrott Dragoner táskájába, miközben egy sima fehér boríték elegánsan a Százkilós csencselt yuppie zakójának belső zsebébe csusszant be. És most élő kagylókat szűröcsölnek, és pezsgővel öblögetnek.

Nem is rossz ez, mondja a Százkilós, kövér ujjaiával az osztrigás tálban turkálva. Ti, újságírók, aztán nagyon tudtok élni.

Te meg, állítólag, ki se látszol a melóból, mondta Dragoner, csak úgy, hogy mondjon valamit.

Nem volt igazán kedve a Százkilóssal beszélgetni. Tizenkét hosszú éven át hetente legalább egyszer eljátszották ezt a rituálét. Találkozott már mindenféle pofával, sokféle

* A budapesti Kerepesihez hasonló zágrábi temető.

békát nyelt már le, és már évek óta ugyanazt a ganéízt érzi a szájában, amit egy szájvíz se képes elnyomni, egy nagykorú whisky se, egy óbor, vagy a mesterszakácsok kulináris remekei se, semmi. Dragoner belefáradt. Nagyon belefáradt. És most a visszavonulásáról ábrándozott. Elandalgott az előtte álló nyugodt napokon és éveken, esetleg egy tanári állás az újságíróin, délutánoként a pudliját sétáltatja a Zrinjevácon*, utána egy jó kávé a Palace-ban...

Valahogy nehezen kattanak át az euróra, az osztrigába mélyült Százkilós nem vette észre, hogy Dragoner elhajózott. Úgy néz ki, mintha aprópénzért adtam volna... Szaros ötezer... valamicsoda.

Ez van, barátocskám, mondta Dragoner, aki éppen össze akarta szidni a pudlit illetlen viselkedésért a kávézóban, szólhattál volna előre, hogy szlovén tolárokban kéred.

Ha! Ha! Ha! Ez jó volt, mondta a Százkilós.

Hadd lássam, mit kaptam az aprópénzért, mondta Dragoner és kihúzta a dossziét a táskából.

Muszáj pont itt megnézned?, kérdezte a Százkilós körbevizslatva.

Ugyan, hagyjál már, mondta Dragoner. Nem egy Le Carré-regényben vagyunk.

A Százkilós fújt egy nagyot és töltött magának még pezsgőt.

Brut Barocco, micsoda név, mormogta.

Boris Elazar!, döbbsent meg Dragoner. Ismerem őt, egész jókat ír, nekünk is írt egy-két cikket.

Szuper, mondta a Százkilós.

Mi a lófasz ez?, bámulta Dragoner a dossziét. Mit sóztál rám, mi köze van Elazarnak az arabokhoz? De hát ő zsidó.

Csendesebben, mondta a Százkilós, úgy üvöltesz, mint egy kibaszott ószeres.

Elazar alkesz, örült és kattant, de ez..., lapozgatta Dragoner idegesen a jelentést.

Én nem tudok semmiről, mondta a Százkilós. Fault osztálya vezeti a nyomozást, én csak úgymond futár vagyok.

Hogy Elazar kapcsolatban áll az arab terrorista csoportok európai ágaival, nézte Dragoner hitetlenkedve a jelentés egyik oldalát, és hogy ez 1984-ben kezdődött, amikor Franciaországban együtt élt egy bizonyos Nura Kaderral, Layle Khaled unokahúgával... na jó, mi ez a szar?

A Százkilós megvonta a vállát.

Hitler ismerősei se gondolták volna, hogy olyan messzire elmegy, mondta.

És hogy tavaly, a WTC elleni támadás után áttért az iszlámra, Dragoner nem figyelt a Százkilósra, és hogy tagja egy csoportnak, ami támadást tervez a zágrábi amerikai nagykövetség ellen... ekkora baromságot én még nem láttam, ezt nem engedem leadni!

Na ne már, mondta incselkedve a Százkilós. Dragoner ámuldozása lassacskán már idegesítette és elvette az étvágyát. Mióta hagyod, hogy néhány szaros tény elszúrjon egy jó sztorit?

Dragoner idegesen felhajtotta a pezsgőt.

A faszba ezzel, valami erősebb kell, mormolta, azután ránézett a Százkilósra. Mondd csak, ez hiteles jelentés?

* Park Zágráb belvárosában.

Igen, mondta a Százkilós. Látod a pecséteket és az aláírásokat.

Nincs mutyi?

A Százkilós megrázta a fejét.

Mikor basztalak én át?, kérdezte.

És Fault, vele mi lesz, ha ezt megjelentetem?, kérdezte Dragoner.

Semmi, mondta a Százkilós. Azt mondja majd, hogy fogalma sincs, hogyan szivárgott ki, és el van intézve.

Szarom le az ő sorsát, mondta Dragoner, úgy értettem, nem szorongatja meg ezért a nyakam?

Ne aggódj, nem fogja, mondta a Százkilós.

És a minisztérium, ti ezt majd cáfoljátok?, kérdezte Dragoner.

Természetesen, mindent cáfolunk, mondta a Százkilós. Esetleg létrehozunk egy bizottságot, hogy utánanézzon, ki drótol a sajtónak. És az nyilvánvaló, ha el akarsz tussolni valamit, létrehozol szépen egy bizottságot, és hagyod, hogy eljártsszanak vele.

14.

ARRÓL, HOGY MIKÉNT HÍVTA FEL LADEN FIA BORIST, ÉS HOGY MIKÉPP BESZÉLGETTEK ŐK KETTEN ISTEN FIÁRÓL

Boris a saját arcát és a főcímet mustrálgatta a Libertas címoldalon A HORVÁT ÍRÓ TAGJA A HÍRHEDT AL-QA'IDA TERRORSZERVEZETNEK?

Mi a szar ez?, kérdezte Boris.

Nem tudom, mondta Nataša, ebben a percben vettem a Britanacón.

Boris kritikusan méregette a Libertas címlapját.

Hm, az al-Qa'ida tagja, nem rossz, végre a jó társaságba soroltak, mondta. Frankó a fénykép is, a pulai felolvasóesten készült, a P 12 kávézóban. Látom, hogy levágták a fényképről a rózsapállinkás üveget. Tiszta hallucinogén.

Egy patkány és egy veszett róka keveréke.

Tessék?

Így nézel ki a képen.

Matt részeg voltam. Na, de lássuk csak, mivel érdemltem ezt ki?

Természetesen ez az egész a Libertasban a zsaruk egy ravasz koholmánya, amiről maguk is meggyőződhetnek. Borisnak semmi köze az al-Qa'idához, leszámítva azt, mikor a WTC elleni támadást követő napon felhívta Osama bin Laden, de ez még semmit se jelent, mert Borist, ha kiüti magát, az égvilágon mindenki hívogatja, amiről a hivatalos dosszié száraz bejegyzése is tanúskodik, Húsvéti Nyúl besúgó megfigyelése alapján. Fontos megemlíteni, hogy ezeket a beszélgetéseket a zsaruk poloskái nem tudják bemérni, mert még nem találták meg az emberi szívhez vezető utat. Tehát azon a napon (amikor New York felett ugyanaz a felleg lebegett, amelyik azelőtt Szarajevó és Srebrenica felett – azelőtt pedig Vukovar felett, azelőtt Nicaragua felett, azelőtt meg Vietnam felett, azelőtt Algéria felett, majd Berlin, Drezda és Hamburg felett, azelőtt Hiroshima felett, azelőtt Auschwitz, Dachau

és Varsó felett, azelőtt pedig Spanyolország felett, és azelőtt... – és amit kétszáz millió felfűjt amerikai egységesen átfűjt egészen Afganisztánig, és amelyik most Dzenín és Ramallah felett gomolyog) Boris elmélyülten a honi mágikus gomba és a mexikói profán tequila problematikáját tanulmányozta. Éppen bekapott egy morzsányit a Medvednica* északi lejtőin szedett gombából és leöblítette egy kupica Dos Dedosszal, mikor megcsörrent a telefon. Boris felvette a kagylót és beleszólt:

Mi a helyzet, Osama?

Honnan tudad, hogy én vagyok?

Ki más hívna engem ilyenkor? Jézus is hívott egy-két napja...

Mit akart az a hamis próféta?, kérdezte bin Laden nyugtalanul.

Semmi különöset, mondta Boris. Idegesíti, hogy a kórházat, ahol futószalagon küldik az abortuszokat Szentléleknek hívják, erről beszélgettünk egy kicsit. Azt mondta, hogy az ő idejében a Szentlélek pont ellentétes dolgokra volt hívatott.

Tehet egy szívességet, ő meg a humora, mondta bin Laden. Na, de nézed ezt a tévé?

Nézem, mondta Boris rezignáltan, mást nem is látni.

Tudom, hogy hülyén hangzik, de nekem ehhez tényleg semmi közöm.

Tudom, Osama, tudom.

Ők maguk csinálták, hogy sokkolják a nemzetet, hogy a hamburgerzabálók is szenvedjenek egy kicsit, és így másoknak is fájdalmat okozhassanak.

Világos, barátom.

De ez csak a kezdet. Annak a disznónak sikerülni fog az, ami még Hitlernek se.

A gyűlölet bin Laden hangjában meggyőzte Borist, hogy az igazat mondja a kereskedelmi központtal kapcsolatban.

És most az egészet a nyakamba varrják, mondta bin Laden.

Persze, mondta Boris, te tökéletes tettes vagy, nincs kiút. Ülő Bika is ártatlan volt, de ez nem segített rajta. Hogy Hirosimát, a napalmot Vietnamban, Szomáliát meg az ilyesmiket ne is említsem. Ezen kívül, a neved az én nyelvemen végtelen sivatagot jelent, ahol az ártatlanok bujkálnak.

Nagyon költői, mondta bin Laden keserűen, csak hogy nem a Whitman törzs tagjai vannak a sarkamban.

Egyébként is, mire volt jó az nektek a nőkkel, meg a Buddha-szobrokkal?

Boris szinte érezte, ahogy bin Laden felkapja a vizet.

Lá, Hawll, mondta, mert tudta, hogy Boris olvasta a *Föld és hamut*. Ne beszélj ostobaságokat! Ti mi mindent műveltek a saját asszonyaitokkal és mások emlékművel? Nem a tieid rombolták le a mostari hidat?

De igen, mondta Boris, eltitkolva, hogy ő zsidó, és ennek megfelelően semmi köze az Öreg hídhoz.

Apró hazugság volt ez, a beszélgetés folytatása végett, mert egy arab, ha egy zsidó azt mondja neki, hogy semmi köze az Öreg hídhoz, biztosan provokációnak, az összes zsidó disznóság hallgatóságos tagadásának veszi.

* Hegység Zágráb mellett.

És, történt bárkivel is valami?, kérdezte bin Laden. Nem történt. Egyébként, úgy szól az írás, hogy minden, ami minket körülvesz, halálra van ítélve.

Igazat szól, mondta Boris. Honnan hívsz?

Még mit nem, mondta bin Laden.

És megszakította a vonalat.

Mi olyan vicces?, kérdezte Nataša.

Semmi, mondta Boris.

Mosolyogsz, mondta Nataša.

Nosztalgiaázom, mondta Boris. Ezt hallgasd: Elezar Ramada hotel című regényében szereplő Ali Shah tulajdonképpen Osama bin Laden portréja, akit 1984-ben Párizsban Nura Khaled, aki egyébként az ismert terrorista nő, Layla Khaled unokahúga, mutatott be neki.

Igen, na és, mondta Nataša. Tipikus libertasi kavarás.

Érdekelne, hogy hol bukkantak Nurára, mondta Boris.

Ki az a Nura?, kérdezte Nataša.

Nurát megölték, mondta Boris.

Megölték?

Marseille-ben, a nemzeti gárdisták, mondta Boris.

Miért?

Mert szép volt.

Sosem említetted.

Boris Natašára nézett.

Főzök valami ebédet, vett ki két poharat a mélyhűtőből. Letolsz velem egyet?

Mit főzöl?

Fehér bajor kolbászt Guinnessben, havasi gyopárral és nitroglicerinnel.

15.

A VÉG, HA EGYÁLTALÁN LÉTEZIK ILYESMI

És Boris egyedül maradt. Ül a konyhaasztalnál és a csokoládészínű foltot nézi a tányéron, amiből Nataša evett, és békésen szomorkodhatna, ha nem lenne a telefon.

Hála istennek, hallatszott egy lihegő hang a túloldalt, egész nap az ön számát kutattuk. Ki beszél?, kérdezte Boris.

Oh, elnézést, a nevem Lobor, a...

Tudom, tudom, szakította félbe Boris, maga exportálja az írókat. Ki adta meg a számom? Romac úr, mondta a lihegi.

Á, szóval ő, mondta Boris. És mit akar tőlem?

Őszinte leszek, mondta a lihegi. Nagyon érdekelne minket az ön regénye, a Ramada hotel. Úgy gondoljuk, hogy a témáját és a globális politikai helyzetet tekintve bestseller lehet az egész világon.

Boris már látta maga előtt a Libertas szalagcímét: AZ AL QA'IDA TEKINTÉLYES TAGJA VILÁGSIKERŰ BESTSELLERT ÍRT!

Mivel ilyenkor villámgyorsan kell cselekedni, folytatta a lihegi, mi már beszéltünk az amerikai partnereinkkel, akik hatalmas érdeklődést mutattak. A szerkesztő már repülőgépre szállt és Zágrábba tart egy csekkkel, amire, természetesen, ön írja rá az összeget. Az amerikai kiadás sikerét nyilván segítené, ha a regényt kiegészítené egy-két fejezettel a bin Ladennel töltött időszakról.

Fogalmam sincs miről beszél, mondta Boris.

Természetesen, természetesen, értem, de esetleg beállíthatná álomnak, hallucinációnak, vagy effélének. Maguk, írók, tapasztaltak e téren.

Az összeg, ami nekem kéne beírni, körülbelül mennyi lenne?, kérdezte Boris.

Százezer dollár, mondjuk.

Maga viccel. Tudja mennyit ér King aláírása?

A lihegi lázasan gondolkodott. Boris hallotta, ahogy az agya csikorog és szikrázik.

Én szállítom bin Ladent maguknak, emlékeztette Boris.

OK, mit szól kétszázezerhez, az első kiadáshoz?

Hm, gondolkozom rajta, mondta. Hívjon fel egy fél óra múlva.

Boris még le se tette a kagylót, mikor:

Itt Romac, öregem, gratulálok, kitűnő marketingtrükk, hogy csináltad?

Hogy csináltam mit?, Boris olyan feszült volt, mint egy kipányvázott lobogó a díszszemlén.

Hát azt a Libertasban

Ja azt, semmiség az egész, mondta egykedvűen. Egy délutáni kávé Dragonerrel, meg ilyenek. Neki ez szuper, felpumpálja a példányszámot, és jól jön a regény forgalmának is. Egy kis paranoia senkinek se árt, nem igaz?

Nem tudtam, hogy ismered Dragonert.

Ó, hát ő nagy rajongóm. Azt is elolvasta, amit meg se írtam.

Romac savanyúan felnevetett.

És mi van Loborral, hallom, hogy az amerikaiak érdeklődnek a regényed iránt?

Na és? Amerika netán a te hódoltságod?

Rég nem hallottam ezt a szót, hódoltság, gyarmat, hűbéres, rabiga, mondta Romac, mert ritkán szalasztotta el az alkalmat, hogy a lexikális tudását fitogtassa. És mit kezdsz ennyi pénzzel?

Mennyi pénzzel?

Gondolom, három, négyezer dollár.

Félmillió, mondta hanyagul Boris.

Öregem, mondta Romac.

Á, semmi, mondta Boris, elhajtom őket a faszba. Kést döfnék Osama hátába, ha eladnám magam az amcsiknak. Most már sietek, várnak a srácok a Hámászból, tette le a kagylót.

Boris még le se tette a kagylót, mikor:

Dögölj meg, te szemét, mondta Boris és kihúzta a telefonzsinórt.

És Boris végre egyedül van. Ül a kanapén és a papírgalacsint nézi a padlón a hangfal mellett, azután a tekintete követi a galacsin röppályáját, eljut a tetőablakig, amelyben a szürke, piszkos ég rongyolódik. Ugyanekkor Nataša keresztretjvényt vásárolt Niktől, és a lelkére kötötte, hogy vigyázzon Borisra. Nik megígérte, hogy vigyáz, és hogy letöri a Húsvéti Nyúl mindkét kezét. A Húsvéti Nyúl pedig egy csevapcsicsa-árustól a Dolacon® azt kérdezte, hogy nem tudja-e véletlenül, mi a Crickets eredeti felállása? A Kajmán a városban sétált, stafétaként hordozva a Libertast. Fault a Kajmán cikkét olvasta, és a pocsek stílust szidta. Dragoner a Palace kávézójában ült (pudli és tanári állás nélkül) és arról az undorító szájíjról elmélgedett. A Százkilós a miniszternek magyarázta, hogy nem szükséges semmiféle vizsgálatot indítani, mert mindez csak sajtókacsa. A miniszter pedig utasítást adott, hogy a Hivatal mégis csak foglalkozzon egy kicsit diszkréten Elazarral. Boris pedig megpróbált szomorúságot érezni, és nem érzett semmit, még csak elképzelni se tudta a szomorúságot, csak azt tudta, hogy örökké így fog ülni, és soha nem fog visszatérni.

Walkó Ádám fordítása

Edo Popović 1957-ben született Livnóban, egy kisvárosban Hercegovina déli részén. A Zágrábi Egyetem Bölcsészettudományi Karán tanult. Irodalmi kritikái, cikkei, riportjai (a 1991-95 háború alatt haditudósítóként dolgozott) helyet kaptak az összes számottevő irodalmi folyóiratban és újságban. (Quorum, Polet, Večernji List stb.) Kisprózai írásait számos antológiába és kiadványba (többek között: Sex&grad, nova hrvatska proza, 2004., Goli grad, antologija hrvatske kratke priče, 2003.) beválogatták. Műveit angol, szlovén és német nyelven is olvashatjuk. A horvát urbánus próza klasszikusa, független íróként alkot. Öt könyvet jelentetett meg: *Ponoćni boogie* (1987, 2002), *San žutih zmija* (2000), *Kameni pas* (2001), *Koncert za tequila i apaurin* (2002), *Izlaz Zagreb jug* (2003). A fordítás alapjául szolgáló kiadás: *Koncert za tequila i apaurin*. Zagreb: Meandar, 2002.

* Piac Zágráb főtere mellett.